

Γλώσσες Περιγραφής Υλικού I

Εισαγωγή στη Verilog HDL

Νικόλαος Καββαδίας
nkavn@uop.gr

28 Φεβρουαρίου 2012

Οργάνωση των παραδόσεων

Ενδεικτική κατανομή των διαλέξεων

- 1 Εισαγωγή στη Verilog HDL
- 2 Μοντελοποίηση συνδυαστικών κυκλωμάτων
- 3 Μοντελοποίηση ακολουθιακών κυκλωμάτων
- 4 Προχωρημένα στοιχεία της Verilog HDL
- 5 Σύνταξη παραμετρικών περιγραφών και σχεδίαση μνημών
- 6 Μηχανές πεπερασμένων καταστάσεων
- 7 Μη προγραμματιζόμενοι επεξεργαστές
- 8 Κυκλώματα για προχωρημένους και στοιχεία λογικής σύνθεσης
- 9 Προγραμματιζόμενοι επεξεργαστές
- 10 Θέματα πρακτικής εξάσκησης

Αντικείμενο του μαθήματος CST304: Γλώσσες Περιγραφής Υλικού I

- Επιμέρους στόχοι του μαθήματος
 - Σχεδιασμός ψηφιακών κυκλωμάτων με τη γλώσσα περιγραφής υλικού Verilog HDL (ή απλά Verilog)
 - Παρουσίαση χαρακτηριστικών συνθέσιμων κυκλωμάτων που συναντώνται στη μοντέρνα ψηφιακή σχεδίαση
 - Εργαστηριακή εξάσκηση στην περιγραφή και προσομοίωση ψηφιακών κυκλωμάτων
- Τρόπος βαθμολόγησης του μαθήματος
 - Το μάθημα θα έχει γραπτή εξέταση, δύο πακέτα ασκήσεων και μία υποχρεωτική εργασία (σε ομάδες των 1-2 ατόμων)
 - Έστω x ο βαθμός στη γραπτή εξέταση και y σε ασκήσεις/εργασία
 - Τελικός βαθμός ($0.0 \leq G \leq 10.0$)
 - $G = x$, αν $x < 5.0$
 - $G = 0.7 \cdot x + 0.3 \cdot y$, αν $x \geq 5.0$
- Ενημέρωση για ανακοινώσεις, διαλέξεις, ύλη, εργασίες:
<http://eclass.uop.gr/courses/CST304/>

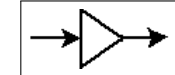
Εισαγωγικά

- Η Verilog αποτελεί μια γλώσσα **καταγραφής δομής** και **περιγραφής λειτουργικής συμπεριφοράς** ψηφιακών κυκλωμάτων/συστημάτων
 - **Δεν** θα την αντιμετωπίσουμε ως άλλη μία γλώσσα διαδικαστικού προγραμματισμού
- Επιτρέπει τη μοντελοποίηση υλικού (hardware)
 - Περιγραφή ψηφιακών κυκλωμάτων από το επίπεδο πύλης μέχρι το αλγοριθμικό επίπεδο
 - Εφικτή η μοντελοποίηση κυκλωμάτων σε επίπεδο τρανζίστορ σε λειτουργία διακοπών
- Αναπτύχθηκε ως βιομηχανική γλώσσα με βάση την ANSI C από τους Phil Moorby και Prabhu Goel της Gateway D.A. την περίοδο 1983/1984
- Χρησιμοποιείται περισσότερο σε Βόρεια Αμερική, Ιαπωνία και γενικά στη βιομηχανία

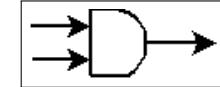
Δυνατότητες και χαρακτηριστικά της Verilog

- Επιτρέπει τη χρήση διαφορετικών μεθοδολογιών σχεδιασμού
- Προσφέρει ανεξαρτησία από την εκάστοτε τεχνολογία υλοποίησης (standard cell VLSI, FPGA)
- Διευκολύνει την επικοινωνία σχεδίων μεταξύ συνεργαζόμενων ομάδων σχεδίασης
- Βοηθά στην καλύτερη διαχείριση του έργου της σχεδίασης
- Στη Verilog HDL μπορεί να περιγραφεί ένα μεγάλο εύρος ψηφιακών κυκλωμάτων
- Χαρακτηριστικά της είναι:
 - Διαθέτει έμφυτους τύπους δεδομένων
 - Τα μοντέλα υλικού σε Verilog είναι γενικά σύντομα σε έκταση και εύκολα κατανοητά
 - Δεν διαθέτει αυστηρή τυποποίηση και χρειάζεται διεξοδική ανάλυση για την αποφυγή σφαλμάτων
 - Για τη σύνταξη μοντέλων επιβεβαίωσης ορθής λειτουργίας, χρησιμοποιούνται κλήσεις σε ρουτίνες συστήματος

Προκαθορισμένες λογικές πύλες στη Verilog (1)

a	buf t(y, a)
0	0
1	1

a	b	and t(y, a, b)
0	0	0
0	1	0
1	0	0
1	1	1

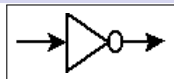

a	b	or t(y, a, b)
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	1

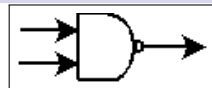

a	b	xor t(y, a, b)
0	0	0
0	1	1
1	0	1
1	1	0

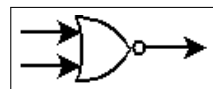
Προκαθορισμένες λογικές πύλες στη Verilog (2)

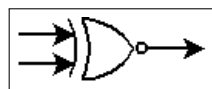
a	not t(y, a)
0	1
1	0

a	b	nand t(y, a, b)
0	0	1
0	1	1
1	0	1
1	1	0

a	b	nor t(y, a, b)
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	0

a	b	xnor t(y, a, b)
0	0	1
0	1	0
1	0	0
1	1	1

Ένα τυπικό παράδειγμα: Πολυπλέκτης 2-σε-1

- Το module (άρθρωμα) mux2_1 υλοποιεί έναν πολυπλέκτη 2-σε-1 για εισόδους των DW bit
- Σχεδιασμός παραμετρικού συνδυαστικού κυκλώματος σε επίπεδο RTL

```

module mux2_1 (in0, in1, sel, mout);
    parameter DW = 8;
    input [DW-1:0] in0;
    input [DW-1:0] in1;
    input sel;
    output [DW-1:0] mout;
    reg [DW-1:0] mout;

    always @(sel or in0 or in1)
    begin
        case (sel)
            1'b0: begin
                mout <= in0;
            end
            default: begin
                mout <= in1;
            end
        endcase
    end
endmodule
    
```

Μεθοδολογίες μοντελοποίησης κυκλωμάτων στη Verilog

- Η Verilog προσφέρεται για την περιγραφή κυκλωμάτων και σε χαμηλό αλλά και σε υψηλό επίπεδο αφαίρεσης
- Επίπεδα αφαίρεσης στην ψηφιακή σχεδίαση με Verilog
 - Αλγοριθμικό επίπεδο ή επίπεδο συμπεριφοράς (behavioral/algorithmic level)
 - Καταγράφεται ο επιθυμητός αλγόριθμος χωρίς ακριβή αντιστοίχιση με συγκεκριμένους πόρους υλικού
 - Επίπεδο ροής δεδομένων (dataflow level)
 - Καταγράφεται η ροή επεξεργασίας των δεδομένων εισόδου για την παραγωγή των δεδομένων εξόδου με ενδεχόμενη μεταβολή της κατάστασης του κυκλώματος
 - Ονομάζεται και επίπεδο μεταφοράς καταχωρητή (RTL : Register-Transfer Level)
 - Επίπεδο πυλών (gate level)
 - Υλοποίηση με πύλες και διασυνδέσεις μεταξύ των πυλών
 - Επίπεδο διακοπών (switch level)
 - Υλοποίηση με τρανζίστορ τύπου NMOS, PMOS σε διακοπτική λειτουργία

Αναπαράσταση πυλών

- Μοντελοποίηση χαρακτηριστικών μιας πύλης
 - Λειτουργικότητα
 - Χρονική καθυστέρηση (διάδοσης)
- Είδη πυλών
 - NAND, NOR, AND, OR, XOR, XNOR, BUF, NOT
 - Τρισταθείς πύλες με επίτρεψη στο 0 ή στο 1: BUFIF0, BUFIF1, NOTIF0, NOTIF1
- Οι πύλες δέχονται γενικά n εισόδους και παράγουν μία έξοδο
- Γενική μορφή της δήλωσης μιας πύλης Verilog

```
gate-type #delay instance-name(out, in1, in2, in3, ...);
```

Η έννοια της χρονικής καθυστέρησης (delay) βασικών πυλών στη Verilog

- Στη Verilog υπάρχουν τέσσερις θεμελιώδεις τρόποι για τη δήλωση χρονικών καθυστερήσεων σε λογικές πύλες (gate primitives)
 - Μηδενική καθυστέρηση
 - Καθυστέρηση διάδοσης (propagation delay)
 - Καθυστέρηση ανόδου και καθόδου (rise/fall time delay)
 - Ελάχιστη-τυπική-μέγιστη καθυστέρηση

```
// Zero delay
buf b1(a, b);
// Delay of 3 time units
buf #3 b2(c, d);
// Rise = 4, Fall = 5
buf #(4,5) b3(e, f);
// Min=3, Typ=4, Max=5
buf #(3:4:5) b4(g, h);
```

Η τετράτιμη λογική 0, 1, X, Z (1)

- Στη Verilog ένα bit μπορεί κατά τη διάρκεια λειτουργίας του κυκλώματος να λάβει μία από τις εξής τιμές
 - 0: Λογικό μηδέν (forcing 0)
 - 1: Λογικό ένα (forcing 1)
 - Z: Κατάσταση υψηλής εμπέδησης (αντίστασης). Αντιστοιχεί στην έξοδο μιας τρισταθούς πύλης όταν αυτή δεν οδηγείται (high-impedance state)
 - X: Άγνωστη τιμή. Μοντελοποιεί την περίπτωση στην οποία η προσομοίωση δεν καταλήγει σε κάποια τιμή (0, 1 ή Z) για κάποιο κόμβο του κυκλώματος (forcing unknown)
- Περιπτώσεις άγνωστης τιμής
 - Αρχική κατάσταση καταχωρητή
 - Όταν ένα καλώδιο (wire στη Verilog) οδηγείται από το 0 και το 1 ταυτόχρονα
 - Έξοδος μιας πύλης της οποίας η είσοδος είναι Z

Η τετράτιμη λογική 0, 1, X, Z (2)

- Πως λειτουργούν οι λογικοί τελεστές με την τετράτιμη λογική
- Παράδειγμα: Πύλη AND των 2 εισόδων

AND	0	1	X	Z
0	0	0	0	0
1	0	1	X	X
X	0	X	X	X
Z	0	X	X	X

Επίπεδα ισχύος ενός σήματος στη Verilog

- Τα επίπεδα ισχύος (strength levels) χρησιμοποιούνται για την επίλυση διαμαχών μεταξύ διαφορετικών οδηγών
- Εφαρμόζονται για τα λογικά επίπεδα 0 και 1

Strength level	Type	Degree
supply	Driving	strongest
strong	Driving	
pull	Driving	
large	Driving	
weak	Driving	
medium	Storage	
small	Storage	weakest
highz	High impedance	

- Παραδείγματα
 - Διαμάχη strong1 - weak0 → strong1
 - Διαμάχη strong1 - strong0 → X

ΑΡΘΡΩΜΑ (MODULE)

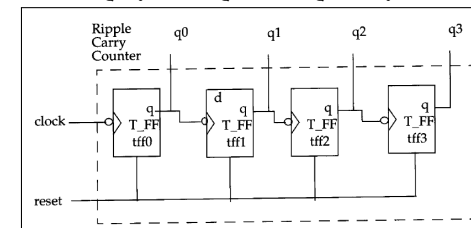
- Περιγράφει τον τρόπο διασύνδεσης με το περιβάλλον του (διεπαφή) καθώς και τη συμπεριφορά του κυκλώματος
- Δίλωση των θυρών εισόδου/εξόδου προς και από το κύκλωμα
- Δίλωση παραμέτρων με εμβέλεια στο άρθρωμα

Σύνταξη ενός module:

```
module <module-name> (<module-terminal-list>);  
    ...  
    <module internals>  
    ...  
endmodule
```

Αντίτυπο ενός MODULE (1)

- Το αντίτυπο ενός module αποτελεί ένα τοπικό αντίγραφο ενός module
- Μπορεί να χρησιμοποιηθεί πολλές φορές στην ίδια σχεδίαση
- Χρησιμοποιείται εντός άλλων module για την υλοποίηση μέρους της συμπεριφοράς τους
- Βασικό στοιχείο για την ιεραρχική σχεδίαση
- Παράδειγμα: Απαριθμητής ριπής κρατούμενου των 4-bit

Αντίτυπο ενός MODULE (2)

- Η διεπαφή του T flip-flop

```
module T_FF (q, clock, reset);
```

- Χρήση του T flip-flop στον κώδικα του απαριθμητή

```
module ripple_carry_counter(q, clk, reset);  
  output [3:0] q;  
  input  clk, reset;  
  
  T_FF tff0(q[0], clk, reset);  
  T_FF tff1(q[1], q[0], reset);  
  T_FF tff2(q[2], q[1], reset);  
  T_FF tff3(q[3], q[2], reset);  
endmodule
```

Οι βασικοί τύποι σημάτων: Δικτυώματα (nets) και καταχωρητές (regs)

- Δικτυώματα

- Αναπαριστούν διασυνδέσεις μεταξύ αντικειμένων όπως οι θύρες εισόδου και εξόδου σε αντίτυπα κυκλωμάτων
- Δεν διατηρούν (δεν αποθηκεύουν) την τιμή τους
- Λαμβάνουν την τιμή τους από κάποιον οδηγό (π.χ. από την έξοδο κάποιας πύλης)
- Η συντρέχουσα ανάθεση τιμής γίνεται με δήλωση assign
- Δημιουργία συνδυαστικής λογικής

- 'Καταχωρητές'

- Αναπαριστούν αποθήκευση δεδομένων
- Διασυνδέονται σε εισόδους ενός αντίτυπου κυκλώματος
- Δηλώνονται ως έξοδοι στην περιγραφή ενός κυκλώματος
- Διατηρούν την τιμή τους μέχρι αυτή να λάβει νέα ανάθεση σε ένα ειδικό μπλοκ λογικής initial ή always
- Μοντελοποίηση μανδαλωτών, καταχωρητών κ.λ.π.
- Δημιουργία συνδυαστικής και ακολουθιακής λογικής

Περισσότερα για τα δικτυώματα

- Δηλώνονται κυρίως με τη λέξη-κλειδί wire
- Αρχική τιμή τους είναι n Z εκτός από το τρισταθές δικτύωμα trireg για το οποίο είναι n X
- Ένα δικτύωμα που δεν οδηγείται παίρνει την τιμή Z
- Παραδείγματα

```
wire a;           // Declaration of wire a  
wire b, c;        // Declaration of two wires: b, c  
wire d = 1'b0;    // Declaration of wire d with initial  
                  // value of 0
```

- Η Verilog διαθέτει πλήθος τύπων δικτυωμάτων όπως είναι τα wire, wand, wor, tri, triand, trior, trireg
- Σχεδόν πάντα, θα χρησιμοποιούμε μόνο τον τύπο wire

Περισσότερα για τους καταχωρητές

- Δηλώνονται με τη λέξη-κλειδί reg
- Οι καταχωρητές διατηρούν την τιμή τους μέχρις ότου γίνει κάποια άλλη ανάθεση τιμής σε αυτούς
- Δεν έχουν άμεση φυσική σημασία: στη Verilog, ένας καταχωρητής (reg) δηλώνει απλώς μία ΜΕΤΑΒΛΗΤΗ n οποία μπορεί να συγκρατήσει την τιμή της
- Ένας reg δεν χρειάζεται απαραίτητα κάποιον οδηγό
- Δεν χρειάζονται εξ ορισμού σήμα ρολογιού όπως οι φυσικοί καταχωρητές
- Η αρχική τιμή τους είναι n X
- Παραδείγματα

```
reg reset;        // Declaration of variable reset  
initial begin     // The "initial" block  
  reset = 1'b1;   // Initialize reset to 1  
  #100 reset = 1'b0; // After 100 t.u., reset is deasserted.  
end
```

Διανύσματα

- Τα δικτυώματα και οι καταχωρητές μπορούν να δηλωθούν ως διανύσματα, με εύρος ψηφίων μεγαλύτερο του 1 bit
- Δηλώνονται με έναν από τους δύο εξής τρόπους:

```
{wire|reg} [LOW:HIGH] <net-name>;  
{wire|reg} [HIGH:LOW] <net-name>;
```
- Το προκαθορισμένο εύρος ενός wire ή reg είναι 1 bit
- Το αριστερό όριο του εύρους bit θεωρείται ως το MSB (Most Significant Bit) του διανύσματος

```
wire a;  
wire [7:0] bus;  
wire [31:0] busA, busB, busC;  
reg clock;  
reg [0:40] virtual_addr;
```

- Αναφορά σε τμήμα ενός διανύσματος

```
busA[7] // bit #7 of vector busA  
bus[2:0] // Three least significant bits of bus  
bus[0:2] // ILLEGAL!  
virtual_addr[0:1] // The two MSBs of vector virtual_addr
```

Αριθμητικοί τύποι δεδομένων: integer και real

- Τύπος integer

- Τύπος για τη δήλωση προσημασμένων ακέραιων αριθμών
- Για τα περισσότερα συστήματα το μήκος του integer καθορίζεται στα 32 bits

```
integer counter;  
initial  
counter = -1;
```

- Τύπος real

- Αριθμοί κινητής υποδιαστολής με αρχική τιμή το 0.0
- Χρήση δεκαδικής (decimal) ή επιστημονικής σημειογραφίας (scientific notation)
- Αν ανατεθούν σε integer γίνεται στρογγυλοποίηση στον πλησιέστερο ακέραιο

```
real delta;  
delta = 10e4;  
delta = 3.14;
```

Τύποι φυσικών μεγεθών στη Verilog και σημαντικές παρατηρήσεις

- Η Verilog υποστηρίζει τον τύπο time για την παρακολούθηση του χρόνου προσομοίωσης
- Το εύρος μιας μεταβλητής time πρέπει να είναι τουλάχιστον 64 bits
- Η διεργασία συστήματος \$time χρησιμοποιείται για τη λήψη του τρέχοντος χρόνου προσομοίωσης

```
time save_sim_time; // Define a time variable  
initial  
save_sim_time = $time; // Save the current simulation $time
```

- Χρήσιμες παρατηρήσεις

- Επιτρέπεται η δήλωση πινάκων για τους τύπους reg, integer, time αλλά όχι για real
- Δεν επιτρέπονται πολυδιάστατοι πίνακες (Verilog-1995)

```
integer count[0:7]; // Array of 8 count variables  
reg bool[0:31]; // Array of 32 1-bit boolean register variables  
reg [4:0] port_id[0:7]; // Array of 8 port IDs, each one is 5 bits wide
```

Συμβολοσειρές (strings)

- Μια συμβολοσειρά αποτελείται από χαρακτήρες οι οποίοι εσωκλείονται σε διπλά εισαγωγικά (double quotation mark)
- Οι συμβολοσειρές αποθηκεύονται σε μεταβλητές reg
- Κάθε χαρακτήρας χρειάζεται 8 bit ή αλλιώς 1 byte
- Αν ανατεθεί ένα string σε μία reg με μεγαλύτερο διαθέσιμο εύρος, οι κενές θέσεις συμπληρώνονται με μηδενικά

```
// A variable that is 19 bytes wide  
reg [8*19:1] string_value;  
initial  
// String is stored in the variable  
string_value = "Hello Verilog world";
```

Ειδικοί χαρακτήρες

- Χρησιμοποιούνται ειδικοί χαρακτήρες όπως νέας σειράς (newline), σπυλογνώμονα (tab) κυρίως για την εκτύπωση αποτελεσμάτων από προσομοίωση ενός μοντέλου στην κονσόλα του χρήστη

Escaped characters	Απεικονιζόμενοι χαρακτήρες
<code>\n</code>	newline
<code>\t</code>	tab
<code>%%</code>	%
<code>\\</code>	\
<code>\"</code>	"
<code>\ooo</code>	Χαρακτήρας ASCII με την οκταδική διεύθυνση ooo

Διεργασίες του συστήματος (system tasks)

- Η Verilog παρέχει ορισμένες τυποποιημένες διεργασίες συστήματος τις οποίες ο χρήστης μπορεί να καλέσει στον κώδικά του για την εκτέλεση χρήσιμων διαδικασιών
- Οι διεργασίες συστήματος χρησιμοποιούνται για την απεικόνιση αποτελεσμάτων, την παρακολούθηση εσωτερικών κόμβων σε ένα κύκλωμα και για την έναρξη και παύση της προσομοίωσης
- Απεικόνιση πληροφορίας
 - Με την `$display` (παραπλήσια με την `printf` της C)

```
$display (p1, p2, p3, ..., pn);
```

- Τα p1-pn είναι συμβολοσειρές, μεταβλητές ή εκφράσεις
- Η `$display` εισάγει χαρακτήρα νέας γραμμής στο τέλος

Παραδείγματα χρήσης της `$display`

```
// Display the string in quotes
$display("Hello Verilog World");
-- Hello Verilog World

// Display value of current simulation time 230
$display($time);
-- 230

// Display value of 32-bit virtual address 1fe0001c and time 200
reg [0:31] virtual_addr;
$display("At time %d virtual address is %h", $time, virtual_addr);
-- At time 200 virtual address is 1fe0001c

// Display value of port_id 5 in binary
reg [4:0] port_id;
reg [0:3] bus;
$display("The value of port ID %b is %b", port_id, bus);
-- The value of port ID 00101 is 10xx

// Display the hierarchical name of instance p1 under the
// top-level module (top)
$display("This string is displayed from %m level of hierarchy.");
-- This string is displayed from top.p1 level of hierarchy.
```

Η διεργασία `$monitor`

- Χρησιμοποιείται για την παρακολούθηση των μεταβολών της τιμής σε ένα σήμα
- Έχει διαμόρφωση παρόμοια με την `$display`
- Καλείται μόνο μία φορά για κάθε σήμα και ανά πάσα στιγμή μόνο η τελευταία δηλωμένη `$monitor` είναι ενεργή
- Παράδειγμα

```
initial
begin
    $monitor($time, "Value of signals clock = %b, reset = %b", clock, reset);
end

-- Example output:
-- 0 Value of signals clock = 0, reset = 1
-- 5 Value of signals clock = 1, reset = 1
-- 10 Value of signals clock = 0, reset = 0
```

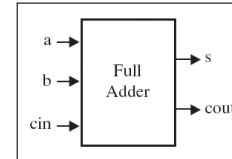
Οι διεργασίες \$stop και \$finish

- Η διεργασία \$stop παύει (προσωρινά) την προσομοίωση
- Η διεργασία \$finish τερματίζει την προσομοίωση
- Παραδείγματα

```
initial
begin
  clock = 0;
  reset = 1;
  #100 $stop; // Suspend the simulation at time = 100
  #900 $finish; // Terminate the simulation at time = 1000
end
```

Ο πλήρης αθροιστής δυαδικού ψηφίου: Προδιαγραφές

Η διεπαφή του
πλήρους αθροιστή
(full-adder)

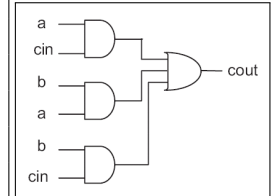
Ο πίνακας
αληθείας του
full-adder

a	b	cin	s	cout
0	0	0	0	0
0	0	1	1	0
0	1	0	1	0
0	1	1	0	1
1	0	0	1	0
1	0	1	0	1
1	1	0	0	1
1	1	1	1	1

Υπολογισμός του
ψηφίου s

Υπολογισμός του
ψηφίου cout

Ο πλήρης αθροιστής δυαδικού ψηφίου: Υλοποίηση σε Verilog

```
'timescale 1 ns / 1 ns

module full_adder (a, b, cin, s, cout);
  input a;
  input b;
  input cin;
  output s;
  output cout;
  wire ab, bc, ac;

  xor xor1(s, a, b, cin);
  or or1(cout, ab, bc, ac);
  and and1(ab, a, b);
  and and2(bc, b, cin);
  and and3(ac, a, cin);
endmodule
```

Αρχείο ελέγχου/επαλήθευσης (testbench) για τον πλήρη αθροιστή

```
'timescale 1 ns / 1 ns
module main;
  reg a1, b1, cin1;
  reg[2:0] inputs;
  wire s1, cout1;
  integer idx;
  full_adder test(.a(a1), .b(b1), .cin(cin1), .s(s1), .cout(cout1));
  initial
  begin
    for (idx = 0; idx <= 7; idx = idx + 1)
      begin
        inputs = idx;
        a1 = inputs[2];
        b1 = inputs[1];
        cin1 = inputs[0];
        #10 // 10 time-unit delay
        // Display results after 10 time units
        $display("%t: a=%b, b=%b, cin=%b, s=%b, cout=%b",
          $time, a1, b1, cin1, s1, cout1);
      end
    end
  endmodule // main
```


Αποτελέσματα από την προσομοίωση του πλήρους αθροιστή

```
10: a=0, b=0, ci=0, s=0, co=0
20: a=0, b=0, ci=1, s=1, co=0
30: a=0, b=1, ci=0, s=1, co=0
40: a=0, b=1, ci=1, s=0, co=1
50: a=1, b=0, ci=0, s=1, co=0
60: a=1, b=0, ci=1, s=0, co=1
70: a=1, b=1, ci=0, s=0, co=1
80: a=1, b=1, ci=1, s=1, co=1
```